

ILAN PAPPE Palestinos etninis valymas

ILAN PAPPE

Palestinos etninis valymas

Ilan Pappé, „Palestinos etninis valymas“

Iš anglų k. vertė Gema Sabonytė

Mintis: 2019 m.

IŠTRAUKOS

5 skyrius. Etninio valymo projektas: Dalet planas

Deir Jasinas

Sistemingą Dalet plano pobūdį liudija Deir Jasino kaimo atvejais. Šis pastoralinis ir draugiškas kaimas buvo sudaręs nepuolimo susitarimą su Hagana Jeruzalėje, tačiau jam buvo lemta būti sunaikintam, mat jis buvo vienoje iš teritorijų, numatytų išvalyti pagal Dalet planą. Dėl ankstesnio susitarimo su kaimu Hagana nusprendė pasiųsti Irguno ir Sterno gaujos karius, kad išvengtų bet kokios oficialios atsakomybės. Vėliau valant „draugiškus“ kaimus net ir ši gudrybė laikyta nebereikalinga.

Žydų pajėgos Deir Jasino kaimą užėmė 1948 m. balandžio 9 d. Kaimas plytėjo ant kalvos į vakarus nuo Jeruzalės, 800 m virš jūros lygio, netoli žydų rajono Givat Šaulio. Senoje kaimo mokykloje dabar veikia žydų apgyvendintos Vakarų Jeruzalės, kuri išsiplėtė į sunaikinto kaimo teritoriją, psichiatrinė ligoninė.

Įsiveržę į kaimą, žydų kareiviai į namus atidengė automatų ugnį ir nužudė daugumą jo gyventojų. Likę kaimiečiai buvo suvaryti į vieną vietą ir šaltakraujiškai išžudyti, jų kūnai išniekinti, o dalis moterų prieš nužudant išprievartautos.

Fahimas Zaydanas, kuriam tuo metu buvo 12 metų, prisimena, kaip buvo išžudyta jo šeima:

Jie išvedė mus vieną po kito, nušovė seną vyrą, o kai viena iš jo dukterų suriko, nušovė ir ją. Tada pakvietė mano brolių Muchamedą ir nušovė jį mūsų akyse, o kai mano mama suklypusi prie jo ėmė šaukti, vis dar tebemaitindama krūtimi mano mažąją sesutę – nušovė ir ją.

Kareiviai šovė ir į Zaydaną, stovintį vaikų eilėje. Žydų kareiviai vaikus buvo išrikiavę prie sienos ir prieš palikdami kaimą paleido į juos kulku krušą – „tiesiog savo malonumui“. Zaydanui pavyko išgyti.

Po neseniai atliktų tyrimų Deir Jasino kaime nužudytų žmonių skaičius buvo sumažintas nuo 170 iki 93. Tačiau daugybė žmonių žuvo kovoje, tad nebuvo įtraukti į oficialų aukų sąrašą. Tačiau reikia pažymėti, kad žydų pajėgos kiekvieną palestiniečių kaimą laikė karine priešų baze, taigi skirtumas tarp žmonių žudymo ir žūties „kovoje“ buvo nedidelis. Jau vien faktas, kad tarp aukų Deir Jasino kaime buvo 30 kūdikių, leidžia suprasti, kodėl kiekybinis šio akto – kurį, beje, Izraelis 2002 m. balandį pakartojo Dženine – vertinimas neturi didelės reikšmės. Tuo metu žydų vadovybė išdidžiai skelbė apie didelį aukų skaičių, siekdama, kad Deir Jasiną taptų katastrofos epicentru ir įspėtų visus palestiniečius, jog jų laukia panašus likimas, jei jie atsisakys palikti namus ir bėgti.

Paskui toks pats likimas ištiko keturis gretimus kaimus – Kaluniją, Sarisą, Beit Suriką ir Bidu. Haganos daliniai, užtrukdami kiekviename kaime vos apie valandą, išsprogdino namus ir išvarė žmones. Įdomu (arba, jei norite, ironiška) tai, kad Haganos karininkai teigė turėję kovoti su savo pavaldiniais, kad kas kartą užėmus kaimą sustabdytų plėšikavimo siautulį. Ben Aris, prižiūrėjęs namus sprogdinčius inžinerinio dalinio kareivius, savo memuaruose prisimena, kaip jis vienas mėgino sustabdyti plėšikavimą šiuose kaimuose, tačiau šis teiginys atrodo mažų mažiausiai perdėtas žinant, kad kaimiečiai bėgo be nieko, o jų turtas atsidūrė kareivių ir karininkų svetainėse bei ūkiuose kaip karo metų suvenyrai.

«...»

Palestinos urbicidas

«...»

Miestų puolimas prasidėjo nuo Tiberijaus. Vos žinios apie Deir Jasiną ir po 3 dienų (balandžio 12 d.) įvykdytas žudynes gretimame Chirbat Nasr al Dino kaime pasiekė mieste gyvenančius palestiniečius, daugelis išvyko iš miesto. Žmonėms siaubą kėlė ir kasdienis intensyvus bombardavimas, kurį vykdė žydų pajėgos, išsidėsčiusios ant kalvų, supančių šią istorinę sostinę ant Galilėjos ežero krantų. Čia per amžius taikiai sugyveno 6 tūkst. žydų ir 5 tūkst. arabų bei jų protėvių. Dėl britų sudarytų kliūčių AIA į miestą sugebėjo pasiųsti tik apie 30 savanorių. Hagana kareiviai nesutiko pasipriešinimo. Jie rideno nuo kalvų sprogmėnų prikrautas statines ir per garsiakalbius transliavo gąsdinantį triukšmą – tai buvo ankstyvoji viršgarsinių skrydžių virš Beiruto 1983 m. ir Gazos 2005 m., kuriuos žmogaus teisių gynimo organizacijos pasmerkė kaip nusikaltimus, versija. Tiberijas buvo užimtas balandžio 18 d.

Britų pastangos Tiberijaus puolimo metu buvo abejotinos. Iš pradžių jie pasisiūlė saugoti palestiniečius, tačiau netrukus ėmė raginti juos derėtis su žydų pajėgomis dėl bendros miesto evakuacijos. Jordanijos karalius Abdulla buvo „praktiškesnis“ – jis atsiuntė 30 sunkvežimių moterims ir vaikams evakuoti. Savo memuaruose jis teigia buvęs tikras, kad gresia antras Deir Jasinus. Britų karininkai vėliau pareiškė turėję panašių nuogąstavimų, tačiau dokumentai, liudijantys apie didelį britų spaudimą bendruomenės vadovams išvykti, neatskleidžia didelio susirūpinimo dėl žudynių. Vieni teigė, kad britai taip užkirto kelią Tiberijaus gyventojų arabų žudynėms, kiti – kad jie bendradarbiavo su gyventojų išvartytojais. Britų vaidmuo daug aiškesnis ir negatyvesnis kitais Palestinos urbicido etapais, kai buvo užimta Haifa ir Jafa.

Haifos dearabizavimas

«...»

Miesto gyventojų arabų terorizavimas, prasidėjęs 1947 m. pabaigoje, paskatino daugybę palestiniečių elito išvykti į rezidencijas Libane ir Egipte, tikintis sugrįžti apimus padėčiai mieste. Sunku įvertinti, kiek žmonių taip pasielgė, daugumos istorikų vertinimu – apie 15–20 tūkst.

1948 m. sausio 12 d. vietos vadovas Faridas Saadas, Arabų banko Haifoje valdytojas ir vietos nacionalinio komiteto narys, Aukštesniojo arabų komiteto sekretoriui dr. Husayniui Khalidžiui išsiuntė beviltišką telegramą: „Gerai, kad žydai nežino tiesos.“ Tiesa buvo tokia, kad po mėnesio intensyvaus apšaudymo ir agresijos Palestinos miestų elitas buvo žlugęs. Vis dėlto žydai puikiai žinojo, kas vyksta. Konsultacinei grupei buvo žinoma, kad turtingi ir pasiturintys žmonės išvyko jau gruodį, kad arabų armijos neatvyksta ir kad arabų šalių vyriausybės nieko nedarė, tik užsiima kurstančia karo retorika mėginamos pridengti savo neveiklumą bei nenorą kištis ir padėti palestiniečiams.

Įtakingų žmonių išvykimas reiškė, kad 1948 m. balandį apie 55–60 tūkst. Haifos palestiniečių liko be vadovų ir realiai jie atsidūrė žydų pajėgų malonėje, nes ginkluotosios arabų savanorių pajėgos mieste buvo palyginti mažos. Tiesa, mieste taip pat buvo britų pajėgos, kurios teoriškai buvo atsakingos už vietos gyventojų saugumą ir gerovę.

Šiam žydų operacijos Haifoje etapui buvo suteiktas grėsmingas „Žirklių“ (hebr. Misparajim) pavadinimas, žymintis judėjimą žnyplių principu ir miesto atkirtimo nuo atokesnių Palestinos regionų idėją. Kaip ir Tiberijas, Haifa JT plane buvo priskirta žydų valstybei. Vienintelio didelio šalies uosto atidavimas žydų kontrolei buvo dar vienas įrodymas, koks neteisingas sandoris JT taikos pasiūlymu buvo numatytas palestiniečiams. Žydai norėjo uostamiesčio, tačiau be 75 tūkst. jame gyvenančių palestiniečių, ir 1948 m. balandį savo norą įgyvendino.

«...»

Britų vadas Stockwellas apie planuojamą žydų puolimą žinojo iš anksto ir tą dieną „palestiniečių vadovybę“ pakvietė į miestą pasitarti. Jis susitiko su keturiais pavargusiais vyrais, kurie valandai tapo arabų bendruomenės vadovais – nė vieno jų užimamos oficialios pareigos neparengė jų lemtingam istoriniam momentui, tą rytą įvykusiam Stockwello kabinete. Ankstesnė korespondencija tarp jų ir Stockwello rodo, kad jie pasitikėjo juo kaip teisėtvarką mieste palaikančiu asmeniu. Britų karininkas jiems patarė, kad būtų geriausia, jei žmonės paliktų miestą, kuriame jie ir jų šeimos gyveno nuo XVIII a. vidurio, kai Haifa pradėjo garsėti kaip modernus miestas. Klausydami Stockwello vyrai pamažu prarado pasitikėjimą juo ir pradėjo suvokti, kad negalės apsaugoti bendruomenės, tad pasiruošė blogiausiam – kadangi britai palestiniečių nesaugos, jų laukia išvartymas iš miesto. Vyrai pasakė Stockwellui norintys išvykti organizuotai. Tačiau Karmeli brigada pasirūpino, kad išvykimą lydėtų skerdynės ir sumaištis.

Pakeliui į susitikimą su britų vadu keturi vyrai jau galėjo girdėti, kaip žydai per garsiakalbius ragina palestiniečių moteris išvykti su vaikais, kol nevēlu. Kitose miesto dalyse per garsiakalbius buvo galima girdėti visiškai priešingą žydų mero Shabtajaus Levio, kuris, sakoma, buvo doras žmogus, pranešimą – jis maldavo žmones likti ir žadėjo, kad jie nepatirs jokios žalos. Tačiau taisykles diktavo ne Levis, o Karmeli brigados operacijų vadas Mordechajus Maklefas. Jis organizavo valymo operaciją ir jo

duoti įsakymai kareiviams buvo paprasti: „Žudyk kiekvieną sutiktą arabą, padek visus degius daiktus ir atidaryk duris sprogmenimis įmesti.“ (Vėliau jis tapo Izraelio armijos štabo vadu.)

Kai šie įsakymai buvo nedelsiant įgyvendinti 1,5 km² plote, kuriame tebegyveno tūkstančiai beginklių Haifos palestiniečių, žmonės ištko šokas, jie ėmė masiškai bėgti palikę visus daiktus ir net nesuvokdami, ką daro. Apimti panikos jie skubėjo uosto link, tikėdamiesi rasti laivą ar valtį, kuriais galėtų palikti miestą. Vos tik žmonės paliko namus, į juos įsibrovė žydų kareiviai ir ėmė plėšti.

Kai Golda Meir, viena iš vyresniųjų sionistų vadovų, po kelių dienų apsilankė Haifoje, iš pradžių jai buvo sunku nuslėpti siaubą, apimančią įėjus į namus, kuriuose ant stalų tebestovi valgys, vaikai ant grindų palikę savo žaislus ar knygas ir gyvenimas atrodo akimirkai sustingęs. Meir atvyko į Palestiną iš JAV, į kurias jos šeima buvo pabėgusi nuo pogromų Rusijoje, ir tą dieną matyti vaizdai jai priminė šeimos narių pasakotas baisiausias istorijas apie žydų prieš keletą dešimtmečių patirtus žiaurumus. Bet tai aiškiai neturėjo jokio ilgiau trunkančio poveikio jai ar jos bendrų pasiryžimui tęsti etninį Palestinos valymą.

«...»

Jeruzalė – miestas vaiduoklis

Urbicidas neaplenkė ir Jeruzalės, kuri, kaip rašoma neseniai išleistoje Salimo Tamario knygoje, iš amžinojo miesto virto miestu vaiduokliu. 1948 m. balandį žydų pajėgos apšaudė, atakavo ir užėmė vakarinius arabų rajonus. Kai kurie pasiturintys palestiniečiai iš turtingesnių Jeruzalės dalių buvo pasitraukę jau prieš keletą savaičių. Likusieji buvo išvaryti iš namų, vis dar liudijančių rajonų, kuriuos XIX a. pabaigoje palestiniečių elitas buvo pradėjęs statyti už Senamiesčio sienų, architektūros grožį. Pastaraisiais metais dalis šių šedevrų ėmė nykti – dėl nekilnojamojo turto karštinės, architektūrinio ekscentriškumo ir statytojų godumo šie elegantiški gyvenamieji rajonai užgriozdinami monstriškais vilomis ir ekstravagantiškais rūmais turtingiems Amerikos žydams, kurie senatvėje pulkais keliasi gyventi į Jeruzalę.

Britų kariuomenė tebebuvo Palestinoje, kai šie rajonai buvo išvalyti ir užimti, tačiau britai laikėsi nuošaliai ir nesikišo. Tik vienoje vietoje, Šeich Džarache – pirmajame palestiniečių rajone, kuris buvo pastatytas už Senamiesčio sienų ir kuriame gyveno garsios Husaynių, Nashashibių, Khalidžių šeimos, vietinis britų vadas nutarė veikti.

Nurodymai žydų pajėgoms 1948 m. balandį buvo labai aiškūs: „Užimti rajoną ir sunaikinti jame visus namus.“ Valymo ataka prasidėjo 1948 m. balandžio 24 d., tačiau britai ją sustabdė ir ji nebuvo iki galo įgyvendinta. Yra išlikusių svarbių Šeich Džarache gyvenusio Aukštesniojo arabų komiteto sekretoriaus Husaynio Khalidžio liudijimų, kas vyko šiame rajone – jo desperatiškas telegramas muftijui dažnai perimdavo Izraelio žvalgyba ir dabar jos laikomos Izraelio archyvuose. Khalidis praneša, kad britų vado kariai išgelbėjo rajoną, išskyrus 20 namų, kuriuos Haganai pavyko susprogdinti. Ši konfrontacinė britų pozicija rodo, kad daugelio palestiniečių likimas būtų buvęs visiškai kitoks, jei britų pajėgos būtų įsikišusios ir kitur – kaip reikalavo ir imperatyvios Mandato chartijos, ir JT rezoliucijos dėl padalijimo nuostatos.

Vis dėlto, kaip matyti iš karštligiškų Khalidžio kreipimųsi dėl kitų Jeruzalės rajonų, ypač vakarinėje miesto dalyje, britų neveikimas buvo savotiška taisyklė. Šie rajonai buvo nuolat apšaudomi nuo pat pirmos sausio dienos ir juose, priešingai nei Šeich Džarache, britų veiksmai buvo pasibaisėtini – jie nuginklavo tuos kelis ginklų turinčius palestiniečius, žadėdami apsaugoti žmones nuo žydų atakų, tačiau nuolat šio pažado išsižadėdavo.

«...»

Iš viso 8 palestiniečių gyvenamieji rajonai ir 39 kaimai Didžiosios Jeruzalės teritorijoje buvo etniškai išvalyti – jų gyventojai išstumti į rytinę miesto dalį. Šiandien nė vieno kaimo nebėra, bet kai kurie gražiausi Jeruzalės namai tebestovi – tylūs tragiško jų buvusių savininkų likimo liudytojai. Šiuos namus iš karto po ištuštinimo užėmė žydų šeimos.

Jafos žlugimas

Gegužės 13 d., likus dviem dienoms iki britų mandato pabaigos, Jafa buvo vienintelis likęs neužimtas miestas. Kaip ir daugelio kitų Palestinos miestų, Jafos istorija siekė bronzos amžių ir ji garsėjo įspūdingu Romos ir Bizantijos laikų palikimu. Arabišką charakterį miestui suteikė musulmonų vadas Amras ibn al Aasas, kuris miestą užėmė 632 m. Didžiosios Jafos teritorija apėmė 24 kaimus ir 17 mečečių, šiandien teišlikusi viena mečetė, o kaimo nebėra nė vieno.

Gegužės 13 d. miestą atakavo 5 tūkst. Irguno ir Haganos karių, o vietos krikščionio Michaelio al Issos vadovaujami savanoriai bandė jį ginti. Tarp jų buvo ir 50 musulmonų iš Bosnijos būrys bei antros kartos tamplierių atstovų. Tamplieriai – vokiečių kolonistai, atvykę XIX a. viduryje kaip religiniai misionieriai, dabar bandė ginti savo kolonijas (kiti tamplieriai Galilėjoje pasidavė be kovos ir buvo greitai išvaryti iš dviejų gražių kolonijų – Valdheimo ir Beit Lehemo, į vakarus nuo Nazareto).

Jafa turėjo didžiausias gynybos pajėgas visoje Palestinoje: 5 tūkst. žydų kareivių pasipriešino 1,5 tūkst. savanorių. Jie atlaikė 3 savaičių apgultį ir puolimą nuo balandžio vidurio iki gegužės vidurio. Jafai žlugus visi 50 tūkst. jos gyventojų buvo išvaryti „padedant“ britams, tad jų bėgimas buvo ne toks chaotiškas kaip Haifoje. Vis dėlto ir čia būta vaizdų, primenančių šiaurinę Haifos prieklauką apėmusį siaubą: daugybė žmonių iš esmės buvo nustumti į jūrą minioms bandant laiptintis į gerokai per mažas valtis, plaukiančias į Gaza, o žydų kareiviai šaudė jiems virš galvų, kad paskubintų išsikėlimą.

Sulig Jafos užėmimu žydų okupantai jau buvo ištuštinę visus didžiausius Palestinos miestus. Dauguma jų gyventojų – įvairių klasių, tikėjimų ir profesijų – niekada daugiau nebepamatė savo miestų, o labiausiai politiškai orientuota jų dalis vėliau aktyviai prisidėjo atkuriant Palestinos nacionalinį judėjimą – Palestinos išsivadavimo organizaciją (PIO), taip visų pirma reikalaujanti savo teisės sugrįžti.

Arabų išvadavimo armija Mardž Ibn Amire

«...»

Guveiro kaime dažnai lankydavosi JT stebėtojai, jie tikrindavo, kaip įgyvendinama rezoliucija dėl padalijimo. Taigi jie buvo kaimo gyventojų išvaymo liudytojai. Vakarų žiniasklaidos atstovai, įskaitant „New York Times“ žurnalistą, tebekūrė reportažus apie atskirus kaimus, nors visuomenės susidomėjimas jų likimu jau ėmė mažėti. Bet kuriuo atveju Vakarų skaitytojams niekada nebuvo pateiktas visas įvykių vaizdas. Be to, regis, nė vienas užsienio korespondentas nedrįso atvirai kritikuoti žydų tautos veiksmų praėjus vos trejiems metams po Holokausto.

Būtent Haifoje ir jos apylinkėse valymo operacijos įgijo pagreitį ir mirtinas tempas nulėmė būsimo naikinimo mastą. Vienas po kito buvo greitai ištuštinta 15 kaimų – kai kurie maži, t. y. su mažiau nei 300 gyventojų, kiti didžiuliai – apytikriai 5 tūkst. Abu Šuša, Abu Zuraikas, Arab al Fukara, Arab al Nufatas, Arab Zahrat al Dumeiris, Balad al Šeichas, Damūnas, Chirbat al Kaseiras, Chirbat al Manšija, Richanija, Chirbat al Sarkasas, Chirbat Sasa, Varat al Sarisas ir Jadžūras buvo ištrinti iš Palestinos žemėlapiro, nors regione buvo pilna britų kareivių, JT emisarų ir užsienio reporterių.

Bėgimas ne visada buvo išsigelbėjimas. Daugelį kaimiečių Hašomer hacair marksistai kibucų gyventojai nužudė, o jų namus greitai išplėšė ir tada išsprogdino. Yra išlikusių duomenų, kad kai kurie to meto sionistų politikai reiškė susirūpinimą dėl tokių veiksmų – šie duomenys Izraelio „naujesiems istorikams“ buvo įvykdytų žiaurumų įrodymai, kurių jiems nepavyko aptikti kituose archyvuose šaltiniuose. Dabar šie dokumentai atrodo veikiau kaip „jautrių“ žydų politikų ir kareivių bandymas palengvinti savo sąžinę. Tai dalis izraeliečių etoso, kurį geriausia apibūdina frazė „šaudyk ir verk“ – taip buvo pavadintas Izraelio kareivių, 1967 m. birželį dalyvavusių nedidelio masto etninio valymo operacijoje, tariamų atgailavimų rinkinys. Tada šie kareiviai ir karininkai buvo pakviesti populiarus Izraelio rašytojo Amozo Ozo ir jo draugų atlikti „atleidimo ritualą“ Raudonajame name, prieš jį nugriaunant. 1948 m., praėjus trejiems metams po Holokausto, panašios procedūros padėjo žydų kareiviams, vykdžiusiems žiaurumus ir karo nusikaltimus prieš daugiausia beginklius civilius gyventojus, nuraminti sąžinę.

Garsiai verkti žudant ir išvarant nekaltus žmones buvo viena iš taktikų, kaip spręsti moralinių D plano implikacijų klausimą. Kita taktika – nužmoginti palestiniečius, kurie, kaip Žydų agentūra buvo pažadėjusi JT, turėjo tapti visateisiais Izraelio valstybės piliečiais, bet iš tiesų buvo išvaromi, įkalinami

arba žudomi. „Mūsų armija žygiuoja pirmyn ir užkariauja arabų kaimus, o jų gyventojai bėga kaip pelės“, – rašė Yossefas Weitzas.

«...»

Britų atsakomybė

Ar britai žinojo apie Dalet planą? Galima daryti prielaidą, kad taip, tačiau tai nelengva įrodyti. Stulbina faktas, kad po Dalet plano priėmimo britai paskelbė atsakantys atsakomybės už teisėtvarką teritorijose, kuriose tebebuvo dislokuoti jų daliniai, ir apsiribojo tik šių dalinių apsauga. Taigi Haifa, Jafa ir visas tarp jų plytintis pakrantės regionas tapo atvira erdve, kurioje sionistų vadovybė galėjo įgyvendinti Dalet planą be jokios baimės, kad jos ketinimai žlugs ar jai teks susidurti su britų armija. Daug blogiau buvo tai, kad su britų pasitraukimu iš kaimo vietovių ir miestų žlugo teisėtvarka visoje Palestinoje. To meto laikraščiuose, pavyzdžiui, „Filastin“ dienraštyje, aiškiai atsispindėjo žmonių nerimas dėl augančio nusikalstamumo – miestuose daugėjo vagysčių ir įsilaužimų, aplink kaimus – plėšimų. Britų policininkų pasitraukimas iš miestų reiškė ir tai, kad, pavyzdžiui, daugelis palestiniečių nebegalėjo vietos savivaldybėse atsiimti atlyginimų, nes dauguma valstybės tarnybų buvo žydų rajonuose, kuriuose jie galėjo būti užpulti.

Nenuostabu, kad šiandien girdime palestiniečius sakant: „Didžiausia atsakomybė už mūsų katastrofą tenka britų mandatui.“ Taip mano ir Jamalis Khaddura, pabėgėlis iš Suchmatos kaimo prie Akos. Jis šį išdavystės jausmą savyje nešiojasi visą gyvenimą – apie tai Jamalis pasakojo 2001 m. įsteigta Jungtinei britų parlamentinei komisijai, kuri tyrė palestiniečių padėtį pabėgėlių stovyklose. Kiti pabėgėliai, teikę parodymus šiai komisijai, išreiškė panašų kartėlį ir kaltinimus.

Iš tiesų britai jau nuo 1947 m. spalio vengė rimtesnių intervencijų ir tik pasyviai stebėjo žydų pajėgų bandymus kontroliuoti avanpostus. Jie nebandė sustabdyti ir nedidelio masto arabų savanorių infiltracijos. Gruodį Palestinoje tebebuvo 75 tūkst. britų karių, bet vienintelė jų paskirtis buvo užtikrinti saugų mandato kareivių, karininkų ir pareigūnų išvykimą.

Britai prie etninio valymo prisidėjo ir kiek labiau tiesiogiai – jie žydų vadovybei teikė nuosavybės aktus ir kitą gyvybiškai svarbią informaciją, kurios fotokopijas prieš sunaikinimą buvo padarę, kaip tai buvo įprasta dekolonizacijos proceso metu. Šie duomenys kaimų bylas papildė detalėmis, kurių sionistams reikėjo imantis masinės depopuliacijos. Žiauri karinė jėga yra pirmas būtinas dalykas norint išvaryti žmones ir užimti jų žemę, tačiau labai svarbi ir biurokratija, kad būtų galima veiksmingai atlikti didžiulę valymo operaciją, apimančią ne tik iškeldinimą ir nusavinimą, bet ir grobio pasiėmimą.

Jungtinių Tautų išdavystė

Pagal Rezoliucijos dėl padalijimo nuostatas JT turėjo tiesiogiai prižiūrėti taikos plano – visos Palestinos pavertimo nepriklausoma šalimi iš dviejų valstybių, sudarančių ekonominį vienetą – įgyvendinimą. 1947 m. lapkričio 29 d. rezoliucijoje buvo keli labai aiškūs imperatyvai. Greta kitų dalykų, JT įsipareigojo užkirsti kelią bet kokiems bet kurios šalies bandymams konfiskuoti žemę, priklausančią kitos valstybės piliečiams ar kitai tautinei grupei – tiek dirbamą, tiek nedirbamą, t. y. žemę, buvusią pūdymu maždaug vienerius metus.

Vietos JT emisarų reputacijai apginti reikia pasakyti, kad jie, jausdami, jog padėtis tik blogėja, bent jau siekė, kad padalijimo politika būtų peržiūrėta, tačiau jie nesiėmė jokių veiksmų, tik stebėjo ir raportavo apie etninio valymo pradžia. JT prieiga Palestinoje buvo ribota, nes britų valdžia neleido jokiai organizuotai JT grupei būti vietoje – taip buvo ignoruojama rezoliucijos dėl padalijimo dalis, kuri numatė Jungtinių Tautų komiteto dalyvavimą procese. Mandato laikotarpiu, kuris baigėsi 1948 m. gegužės 14 d. vidurnaktį, Britanija leido etniniam valymui vykti jos kareivių ir pareigūnų akyse bei trukdė JT įsikišti – o tai būtų galėję išgelbėti dalį palestiniečių. Po gegužės 15 d. buvo aišku, kad nėra jokio pateisinimo Jungtinių Tautų sprendimui palikti likimo valiai tautą, kurios žemę jos padalijo, o gerovę ir gyvenimą paaukojo žydams, nuo pat XIX a. pabaigos siekiantiems iškeldinti palestiniečius ir užimti jų vietą šalyje, kurią jie laiko savo nuosavybe.